

Тема уроку: **Географічні карти, їх елементи.**

Мета: поглибити та систематизувати знання учнів про географічні карти та їх особливості; сформувати первинні уявлення про способи картографічних зображень земної поверхні, спотворень на картах, класифікацію карт; з'ясувати відмінності у зображенні місцевості на плані та карті, причини виникнення спотворень на географічних картах;

Тип уроку: комбінований

Обладнання: атласи, підручник, зошити,

Опорні поняття: план, умовні знаки, масштаб, глобус, площина, кулястість земної поверхні, класифікація, географічна карта, спотворення.

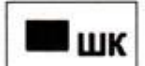

ХІД УРОКУ

I. Організація класу

II. Актуалізація опорних знань

Добрий день, бабусю!

Ми ходили в похід. Рано-вранці ми вийшли

зі ШК — , пішли по — до — , повернули на захід до — і підійшли до — . Праворуч від нас було — , а ліворуч — . Далі ми йшли по — до — . Потім повз — через — ми повернулися до ШК — .

III. Мотивація навчальної діяльності

IV. Вивчення нового матеріалу

Згадаємо, хто створив перші карти?

Карта Ератосфена
(III ст. до н.е.)

Карта Птолемея
II століття

Географічна карта — це зменшене узагальнене зображення земної поверхні на площині, виконане за допомогою умовних знаків у масштабі з урахуванням форми Землі.

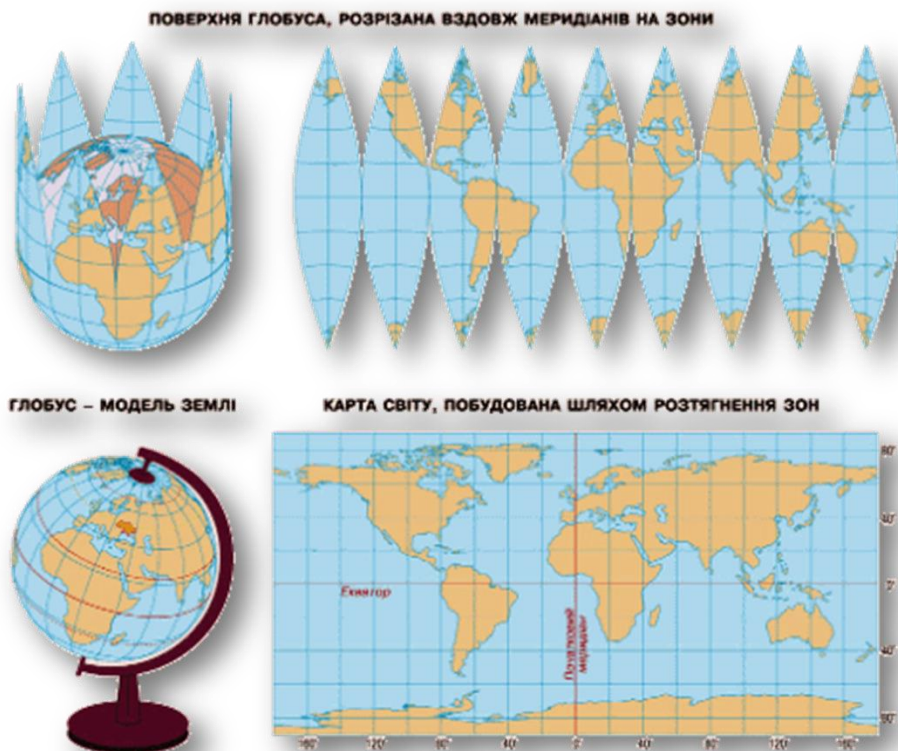
- Чим відрізняється географічна карта від плану місцевості ?

Запиши у зошит.

План	Карта
1) невеликі ділянки земної поверхні, які зображаються у великому масштабі (понад 1 : 5000);	1) великі території, які зображуються у дрібнішому масштабі (від 1 : 5000);
2) детальне зображення місцевості (конфігурація, обриси об'єктів та ін.) і за допомогою масштабних умовних знаків, наявність детальних характеристик об'єктів (відстань, глибина, швидкість та ін.);	2) зображення об'єктів без збереження обрисів, існує генералізація та відбір об'єктів, умовні знаки є позамасштабними, за розмірами не відповідають об'єктам на місцевості;
3) не враховується кривизна поверхні;	3) врахування кривизни поверхні;
4) відсутність градусної сітки, напрям північ — південь позначається стрілкою;	4) наявність градусної сітки (меридіани і паралелі, полярні кола, тропіки, полюси);
5) при створенні використовуються найпростіші прилади;	5) застосування математичних методів при складанні;
6) широке застосування в будівництві, практиці містобудування, науковій діяльності.	6) широке застосування в практиці і науковій діяльності.

- Чому на карті є спотворення ?

- За допомогою чого можна прочитати карту?
- Де зібрано на карті умовні позначення ?

Легенда карти

- — це сукупність використаних умовних позначень із потрібними поясненнями до них.

- Чим будуть відрізнятися умовні позначення на карті від умовних позначень на плані місцевості?

Класифікація карт

Мал. 24. Класифікація карт

Замалюй у зошит, запам'ятай.

V. Узагальнення

Запам'ятай!

- Географічна карта — це зменшене узагальнене зображення поверхні на площині, виконане за допомогою умовних знаків у масштабі з урахуванням форми Землі
- Об'єкти і явища на карті зображено у різний спосіб: значками, лініями, стрілками, кольорами
- Легенда карти — це сукупність використаних умовних позначень із потрібними поясненнями до них.
- Існує класифікація карт за масштабом, за просторовим охопленням, за змістом, за призначенням.

Домашнє завдання: уважно опрацюй презентацію і конспект.

Створи проект: «Карти у житті та господарській діяльності людини».